

بخش ۱

کلیات

■ رویکرد برنامه درسی ملی

منظور از این اصطلاح، جهت‌گیری آموزش‌های مدرسه‌ای بر اساس فلسفه تربیتی نظام حاکم بر جامعه و انتظارات رهبران، مردم و نهادها از برنامه درسی ملی است. این رویکرد، رویکرد فطرت‌گرای توحیدی نام دارد که مقصد عالی آن، شکوفایی گرایش‌های الهی در انسان و تربیت انسان خلیفه‌الله است.

■ دنیای کار

شامل کار مزدی، پیگیری حرفه و شغل در زندگی در همه جنبه‌های زندگی اجتماعی است. دنیای کار از دنیای آموزش و زندگی شخصی متمایز است. دنیای کار اعم از زندگی شغلی، بازار کار، محیط واقعی کار و بنگاه‌های اقتصادی است.

■ محیط کار

موقعیتی است که افراد در آن کار می‌کنند و گستره‌ای وسیع از فضاها از خانه تا کارخانه بزرگ را شامل می‌شود.

■ بنگاه اقتصادی

محلی که در آن فعالیت‌های اقتصادی مبتنی بر استاندارد ملی طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی صورت می‌گیرد.

■ صلاحیت حرفه‌ای

مجموعه‌ای از شایستگی‌های حرفه‌ای است که با توجه به سطح، نوع و وسعت آنها به سطوح دیگر تقسیم خواهند شد.

■ آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای (TVET)

آموزش و تربیت در قلمرو دنیای کار جهت زمینه‌سازی، آمادگی، نگهداشت و ارتقای شغلی و حرفه‌ای را گویند. آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای واژه‌ای جامع است که به جنبه‌های از فرایند آموزشی و تربیتی، دربرگیرنده مطالعه فناوری‌ها و علوم وابسته، کسب نگرش‌ها و مهارت‌های عملی، فهم و دانش مرتبط با حرفه‌ها را در بخش‌های گوناگون اقتصادی و زندگی اجتماعی، علاوه بر آموزش عمومی، ارجاع و اطلاق می‌شود. این واژه اعم از آموزش فنی و حرفه‌ای رسمی، غیررسمی و سازمان نیافته است. همچنین این آموزش‌ها شامل طیف وسیعی از فرصت‌های توسعه مهارت‌ها است که با بافت‌های ملی و محلی هماهنگ می‌گردد. یادگیری برای یاد گرفتن و رشد سواد و مهارت‌های محاسبه، مهارت‌های عرضی (غیر فنی) و مهارت‌های شهروندی نیز از مؤلفه‌های جدایی‌ناپذیر آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای است.

■ شغل (Job)

واژه شغل «استخدام شدن برای ارائه خدمت و یا برای مدتی خاص» است. شغل

محدود به زمان و فرد کارفرما است. شغل مجموعه‌ای از کارها و وظایف مشخص است که در یک جایگاه خاص تعریف می‌شود. یک شخص ممکن است در یک حرفه در زمان‌های گوناگون مشاغل متفاوت داشته باشد.

■ حرفه (Occupation)

مجموعه‌ای از مشاغل دنیای کار است که شباهت معقولانه‌ای از نظر کارها، دانش و توانایی‌های مورد نیاز دارد. حرفه مشغولیت اصلی فرد در طول زندگی است. استاندارد حرفه‌ای، حداقل‌های مورد انتظار دنیای کار در یک حرفه را نشان می‌دهد. حرفه مرتبط با فرد و نقش وی در بازار و دنیای کار است (مانند حسابدار، خانه دار، جوشکار، پرستار، مهندس ساختمان). اکثر حرفه‌ها در بخش‌های مختلف وجود دارد، در حالی که برخی از حرفه‌ها (مهندس معدن) مربوط به بخش خاصی است. یک حرفه مجموعه‌ای از مشاغل است که شباهت معقولانه‌ای از نظر کارها، دانش و توانایی‌های مورد نیاز دارد.

■ وظیفه (Duty)

وظیفه عبارت است از مسئولیت و نقش اصلی مشخصی که در یک جایگاه شغلی یا حرفه برای شخص در نظر می‌گیرند، وظیفه نام دارد. برای مثال از وظایف اصلی یک تعمیرکار خودرو می‌توان به تعمیر سیستم مولد قدرت، تعمیر سیستم انتقال قدرت و ... اشاره کرد. از تکنسین مکترونیک انتظار می‌رود نگهداری و تعمیرات سیستم‌های کنترل عددی را به عنوان وظیفه انجام دهد.

■ تکلیف کاری (Task)

یک تکلیف کاری فعالیت مشخصی است که دارای ابتدا و انتها است و شامل مراحل منطقی است. معمولاً هر وظیفه به چندین تکلیف کاری تقسیم می‌شود. به طور مثال یکی از تکالیف کاری وظیفه «تعمیر سیستم مولد قدرت»، تنظیم سیستم جرقه است.

■ شایستگی^۱

مجموعه‌ای اثبات شده از دانش، مهارت و نگرش مورد نیاز جهت انجام یک تکلیف کاری، بر اساس استاندارد راه، شایستگی گویند. شایستگی‌ها در حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به سه دسته شایستگی‌های فنی، غیرفنی و عمومی تقسیم‌بندی می‌شوند.

■ سطح شایستگی انجام کار

صرف نظر از اینکه یک تکلیف کاری در چه سطحی از صلاحیت حرفه‌ای انجام می‌شود، انجام هر کار ممکن است با کیفیت مشخصی در محیط کار مورد انتظار باشد. سطح کیفی شناخته شده از یک شخص در محیط کار را سطح شایستگی مورد انتظار و نیاز گویند. سطح شایستگی انجام کار معیار اساسی ارزشیابی است. در بین کشورهای مختلف نظام سطح‌بندی شایستگی گوناگونی وجود دارد، اما

۱- Competency

نظام چهار سطحی معمول ترین آنها به نظر می‌رسد.

■ چارچوب صلاحیت ملی (NQF)

چارچوبی است که صلاحیت‌ها، مدارک و گواهینامه‌ها در سطوح و انواع مختلف را به صورتی منسجم و همگون براساس مجموعه‌ای توافق شده به هم ارتباط می‌دهد. در این چارچوب به مهارت و تجربه در کنار دانش ارزش ویژه‌ای داده می‌شود. زمان و مکان یادگیری ارزش کمتری دارد.

■ سطح صلاحیت (Level of Qualification)

سطح صلاحیت عبارت است از سطح حرفه یا شغلی در چارچوب صلاحیت‌های حرفه‌ای ملی که تکالیف کاری باید در آن طراحی و تدوین گردد. نظام‌های سطح‌بندی گوناگونی در بین کشورها وجود دارد، سطح صلاحیت مهندسی (حرفه‌ای) پنج در نظر گرفته شده است که به طبع آن تکنسین فنی یا حرفه‌ای دارای سطح چهار می‌باشد. صلاحیت حرفه‌ای در اروپا EQF به ۸ سطح تقسیم‌بندی شده است.

■ برنامه درسی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای

برنامه درسی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای مجموعه‌ای از استانداردهای دنیای کار، اهداف، محتوا، روش‌ها، راهبردهای یاددهی - یادگیری، تجهیزات، زمان، فضا، استاندارد شایستگی‌ها، مواد آموزشی و استاندارد ارزشیابی است که دانش‌آموز (هنرجو)، کارآموز یا مربی را برای رسیدن به آن اهداف در حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای هدایت می‌نماید. دامنه شمول برنامه درسی در حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، دنیای کار و دنیای آموزش را در بر می‌گیرد. معمولاً در نظام‌های آموزش‌های فنی و حرفه‌ای کشورها سه نوع استاندارد، متصور می‌شوند:

۱ استاندارد شایستگی حرفه‌ای؛ شایستگی یا مهارت، که توسط متولیان صنعت، بازار کار و اتحادیه‌ها، صنوف و ... تهیه می‌شود. در این استاندارد، وظایف، کارها و صلاحیت‌های هر شغل یا حرفه مورد توجه قرار می‌گیرند.

۲ استاندارد ارزشیابی؛ براساس استاندارد شایستگی حرفه‌ای و دیگر عوامل مؤثر توسط گروه‌های مشترکی از حوزه‌های گوناگون تهیه می‌شود و منجر به اعطای گواهینامه یا مدرک صلاحیت حرفه‌ای می‌گردد.

۳ استاندارد آموزشی (برنامه درسی)؛ بر اساس استانداردهای شایستگی حرفه و ارزشیابی توسط ارائه دهندگان آموزش‌های فنی و حرفه‌ای تهیه می‌گردد. در این استاندارد و اهداف دروس، محتوا، راهبردهای یاددهی - یادگیری، تجهیزات آموزشی و ... در اولویت قرار دارد.

■ آموزش مبتنی بر شایستگی

رویکردی در آموزش فنی و حرفه‌ای است که تمرکز بر شایستگی‌های حرفه‌ای دارد. شایستگی‌ها را به عنوان پیامدهای آموزشی در نظر می‌گیرد و فرایند

نیازسنجی، طراحی و تدوین برنامه درسی و ارزشیابی بر اساس آنها انجام می‌شود. شایستگی‌ها می‌توانند به شایستگی‌های فنی (در یک حرفه یا مجموعه‌ای از حرفه‌ها)، غیرفنی و عمومی دسته‌بندی شوند. رسیدن فراگیران به حداقلی از همه شایستگی‌ها به عنوان هدف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در این رویکرد مورد توجه قرار می‌گیرد.

■ استاندارد شایستگی حرفه

استاندارد شایستگی حرفه تعیین‌کننده فعالیت‌ها، کارها، ابزارها و شاخص‌هایی برای عملکرد در یک حرفه است.

■ هویت حرفه‌ای

برآیند مجموعه‌ای از باورها، گرایش‌ها، اعمال و صفات فرد در مورد حرفه است. بنابراین به دلیل تغییرات این مجموعه در طول زندگی حرفه‌ای، هویت حرفه‌ای قابلیت تکوین در مسیر تعالی را دارد.

■ گروه تحصیلی - حرفه‌ای (چند رشته‌ای تحصیلی - حرفه‌ای):

چند رشته تحصیلی - حرفه‌ای که در کنار هم قرار می‌گیرند تا فراگیر را برای انتخاب مبتنی بر علائق، تصحیح در موقعیت بر اساس استعداد و حرکت در مسیر زندگی با توجه به استانداردهای راهنمایی و هدایت تحصیلی - حرفه‌ای به صورت منطقی یاری رساند. چند رشته‌ای‌ها ممکن است با توجه به شرایط و امکانات منطقه‌ای هم خانواده، غیرهم‌خانواده، شایستگی‌های بزرگ مبتنی بر گروه‌های فرعی حرفه و شایستگی‌های طولی برای کسب‌وکار باشد. گروه‌بندی تحصیلی - حرفه‌ای باعث شکل‌دهی هویت حرفه‌ای و تکوین آن در طول زندگی خواهد شد.

■ رشته تحصیلی - حرفه‌ای

مجموعه‌ای از صلاحیت‌های حرفه‌ای و عمومی است که آموزش و تربیت بر اساس آن اجرا و ارزشیابی می‌گردد.

■ اهداف توانمندسازی

اهداف توانمندسازی اهدافی است که بر اساس شایستگی‌ها، استاندارد عملکرد و اقتضائات یاددهی - یادگیری جهت کسب شایستگی‌ها توسط هنرجویان تدوین می‌گردد. اهداف توانمندسازی با توجه به رویکرد شکوفایی فطرت شامل پنج عنصر: تعقل، ایمان، علم، عمل و اخلاق و چهار عرصه ارتباط مربی با خود، خدا، خلق و خلقت است که با محوریت ارتباط با خدا تعریف، تبیین و تدوین می‌شوند.

- با توجه به اینکه آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی فرایند تکوین و تعالی هویت حرفه‌ای مربیان است و هویت مربیان برآیند نوع ارتباط آنان با خدا، خود، خلق و خلقت می‌باشد، بنابراین اهداف تربیت با توجه به این عرصه‌ها قابل تبیین خواهد بود، این عرصه‌ها به گونه‌ای جامع، یکپارچه و منطقی کلیه ساحت‌های

تربیتی^۱ را در برمی گیرد.

■ یادگیری یک پارچه و کل نگر

یادگیری همه جانبه، یادگیری یک موضوع از ابعاد مختلف. در برنامه درسی ملی به ارتباط عناصر اهداف درسی و تربیتی و عرصه های چهارگانه گفته می شود.

■ یادگیری

فرایند ایجاد تغییرات نسبتاً پایدار در رفتار یادگیرنده، یادگیری ممکن است از طریق تجربه عینی (از طریق کار، تمرین و...)، به صورت نمادین (از طریق اشکال، اعداد و نمادها)، به شیوه نظری (توضیحات کلی) یا به شیوه شهودی (ذهنی یا روحانی) صورت گیرد.

■ فعالیت های یادگیری ساخت یافته

فعالیت های یادگیری ساخت یافته بر اساس اصول حاکم بر انتخاب راهبردهای یاددهی - یادگیری در شاخه فنی و حرفه ای طراحی می گردد. در تدوین فعالیت های یادگیری در دروس مختلف شاخه فنی و حرفه ای بر اساس برنامه درسی ملی ایران و حوزه یادگیری کار و فناوری، دیدگاه فناورانه حاکم خواهد بود. انتخاب فعالیت های یاددهی - یادگیری در فرایند آموزش به کمک مواد و رسانه های یادگیری به منظور تحقق شایستگی ها بر اساس اصولی از قبیل تقویت انگیزه هنرجویان، درک و تفسیر پدیده ها در موقعیت های واقعی دنیای کار و فعال نمودن هنرجویان استوار است.

■ محتوا

محتوای آموزشی مبتنی بر اهداف توانمندساز و فعالیت های یادگیری ساخت یافته می باشد. محتوا مبتنی بر ارزش های فرهنگی و تربیتی و سازوار با آموزه های دینی و قرآنی، مجموعه ای منسجم و هماهنگ از فرصت ها و تجربیات یادگیری است که زمینه شکوفایی فطرت الهی، رشد عقلی و فعلیت یافتن عناصر و عرصه ها را به صورت پیوسته فراهم می آورد. همچنین محتوا دربرگیرنده مفاهیم و مهارت های اساسی و ایده های کلیدی مبتنی بر شایستگی های مورد انتظار از هنرجویان است و بر گرفته از یافته های علمی و معتبر بشری می باشد. تناسب محتوا با نیازهای حال و آینده، علایق، ویژگی های روان شناختی هنرجویان، انتظارات جامعه اسلامی و زمان آموزش از الزامات محتوا است.

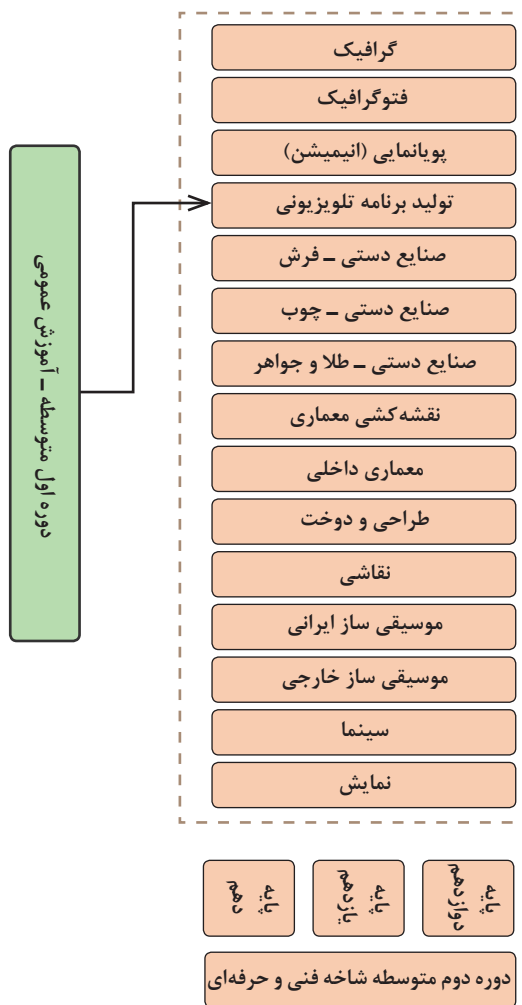
■ بسته تربیت و یادگیری

بسته تربیت و یادگیری، به مجموعه ای هماهنگ از منابع، مواد و رسانه های آموزشی اطلاق می شود که در یک بسته واقعی یا به صورت اجزایی هماهنگ با نشان و برند مؤسسه تولید کننده تهیه و برای یک یا چند پایه تحصیلی مورد استفاده قرار

۱- ساخت های تعلیم و تربیت براساس سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، عبارت اند از: اعتقادی، عبادی و اخلاقی، اجتماعی و سیاسی، زیستی و بدنی، زیباشناختی و هنری، اقتصادی و حرفه ای و علمی و فناورانه

می‌گیرد. در حال حاضر با گسترش فناوری‌های نوین و ICT، بسته آموزشی با نرم‌افزارهای آموزشی، لوح فشرده و سایت‌های اینترنتی تکمیل می‌شود. طراحی و تهیه بسته یادگیری بر اساس ماکت بسته تربیت و یادگیری انجام می‌پذیرد. بسته تربیت و یادگیری می‌تواند شامل گستره‌ای از منابع و رسانه‌های آموزشی یا حاوی تعدادی کتاب و کتابچه، برگه‌های کار، لوح فشرده، فیلم آموزشی و حتی برخی وسایل کمک آموزشی و ابزارها باشد. در کنار بسته سخت‌افزاری، استفاده از امکانات نرم‌افزاری و اینترنت نیز می‌تواند به تکمیل یک بسته آموزشی کمک کند. می‌توان بسته تربیت و یادگیری را به دو گروه کلی شامل منابع اصلی و منابع تکمیلی تقسیم نمود. منابع اصلی شامل کتاب راهنمای هنرآموز، کتاب درسی، کتاب کار هنرجو و کتاب ارزشیابی می‌شوند. لذا بسته تربیت و یادگیری شامل ۱- کتاب درسی؛ ۲- راهنمای هنرآموز؛ ۳- کتاب همراه هنرجو؛ ۴- کتاب کار؛ ۵- نرم‌افزار هنرجو؛ ۶- فیلم هنرجو؛ ۷- شبیه‌سازها؛ ۸- فیلم هنرآموز؛ ۹- پوستر و... است.

مسیرهای هدایت تحصیلی در گروه هنر - رشته تولید برنامه تلویزیونی

مسیر یادگیری حرفه‌ای بین دروس در رشته تولید برنامه تلویزیونی

اهداف درس

درس نگارش متن برنامه‌های تلویزیونی

عرصه عناصر	رابطه با خویشتن (روح، روان و جسم)	رابطه با خدا	رابطه با خلق خدا (سایر انسان‌ها)	رابطه با خلقت
تعقل، تفکر و اندیشه‌ورزی	۳- درک توانایی خود برای برنامه‌ریزی مدون و دقیق برای نگارش متن برنامه‌های تلویزیونی ۴- درک توانایی خود در توجه به تأثیر مخاطب در فن نگارش متن ۵- درک توانایی خود در پرداختن به فرهنگ جامعه در نگارش متن برنامه تلویزیونی	۳- توجه و تفکر در اخلاق حرفه‌ای با در نظر گرفتن احکام الهی در نگارش متن برنامه‌های تلویزیونی ۴- توجه در آموزه‌های دینی در اجرا و ارائه با کیفیت در متن نگارش برنامه‌های تلویزیونی ۵- تفکر و تأمل در آیات الهی و نظام آفرینش در متن نگارش آموزشی	۳- درک اهمیت ارائه نگارش متن هنری صحیح، درست و شفاف ۴- توجه به حقوق افراد و قانون مداری در تهیه نگارش متن برنامه‌های تلویزیونی (هنری، مستند، آموزشی و...) ۵- تدبیر و توجه در حفظ حریم شخصی افراد در تهیه نگارش متن	۳- توجه به اهمیت استفاده بهینه از کاغذ در فرایند تهیه یک متن ۴- تفکر و اندیشه در زیبایی‌های طبیعت در بهره گرفتن از آن در نگارش یک متن ۵- درک و توجه در به کارگیری مواد و ابزارهای دوستدار طبیعت در حرفه نویسندگی و نگارش متن
ایمان و باور	۳- ایمان و باور به توانایی‌های خویش در خلق نگارش یک متن ۴- باور به توانایی خویشتن برای به کارگیری اخلاق حرفه‌ای در نگارش متن (مستند، آموزشی، خبر و...) ۵- باور قلبی برای خلق متن برنامه‌های تلویزیونی در راستای اهداف رسانه ملی	۳- باور به جنبه‌های اخلاقی در نگارش متن برنامه‌های تلویزیونی ۴- باور قلبی به حضور پروردگار در تمام مراحل نگارش متن ۵- باور به رعایت اخلاق حرفه‌ای با در نظر گرفتن احکام دینی در نگارش متن برنامه‌های تلویزیونی (عدالت، امانت داری)	۳- ایمان به رعایت اخلاق حرفه‌ای در فرایند نگارش متن برنامه‌های تلویزیونی ۴- باور و ایمان به ناظر بودن خداوند در تمام مراحل کار ۵- ایمان به حفظ حقوق مادی و معنوی دیگران در نگارش متن برنامه‌های تلویزیونی	۳- باور به اهمیت استفاده بهینه از کاغذ در فرایند نگارش متن برنامه‌های تلویزیونی ۴- باور به ضرورت استفاده از روش‌های خلاقانه در به کارگیری ابزار دیجیتالی و رایانه‌ای در فرایند نگارش متن برنامه‌های تلویزیونی ۵- باور به نقش مؤثر متن در حفظ محیط زیست
علم (کسب معرفت و شناخت، و بصیرت و آگاهی)	۳- آگاهی از روش‌های نگارش متن در برنامه‌های تلویزیونی ۴- شناخت استعدادهای خود در تهیه نگارش متن برنامه‌های تلویزیونی ۵- افزایش توانایی خویش در شناخت استانداردهای نگارش متن	۳- توصیف و بیان حقایق هستی در حوزه نگارش متن ۴- توصیف جمال الهی در نگارش متن برنامه‌های تلویزیونی ۵- معرفت و بصیرت در حیطه و حوزه نگارش متن	۳- شناخت، آگاهی و توجه به ارزش ملی و مذهبی در نگارش متن ۴- شناخت و آگاهی از ویژگی‌ها و توانمندی‌های گروه کاری در حیطه نگارش متن ۵- شناخت و توجه به فرهنگ و آداب و رسوم در نگارش متن برنامه‌های تلویزیونی	۳- آگاهی از پیامدهای اسراف در استفاده از کاغذ در نگارش متن ۴- تشریح حفظ و اهمیت منابع طبیعی و زیست محیطی در فرایند نگارش متن ۵- ثبت آسیب‌های زیست محیطی در متن برنامه‌های تلویزیونی
عمل (کار، تلاش، اطاعت، عبادت، مجاهدت، کارآفرینی، مهارت و...)	۳- کسب مهارت عملی برای یادگیری قواعد و ضوابط نگارش متن برنامه‌های تلویزیونی ۴- بهره‌برداری فردی از کار و تلاش خویش در به ثمر رساندن پروژه‌های نگارش متن ۵- ارتقای مهارت فردی برای نگارش متن برنامه‌های تلویزیونی	۳- عمل به احکام الهی و آموزه‌های دینی در نگارش متن ۴- به کارگیری اخلاق حرفه‌ای در فرایند نگارش متن ۵- اجرای وظایف شغلی با توجه به رضایت خداوند	۳- ارائه متن مطابق کیفیت توافق شده با مشتری و سفارش دهنده ۴- استفاده از نماهنگ ملی و میهنی در نگارش متن برنامه‌های تلویزیونی ۵- عمل به تعهدات قانونی در سفارش نگارش متن	۳- رعایت قواعد زیست محیطی در فرایند نگارش متن ۴- ایهام از طبیعت برای نگارش متن ۵- نگارش متن خلاق به منظور جذب مخاطب

اهداف تفصیلی ۱ و ۲ برای شایستگی‌های عمومی است.

<p>۳- ارزش‌گذاری به اخلاق حرفه‌ای در نگارش متن برنامه‌های تلویزیونی</p> <p>۴- ارزش‌گذاری به کسب روزی حلال از راه نگارش متن ارجحیت دادن ارزش‌های انسانی در حیطه کاری</p>	<p>۳- پرهیز از آموزه‌های غیر دینی در فرایند نگارش متن برنامه‌های تلویزیونی</p> <p>۴- رعایت اصول و ارزش‌های اخلاق اسلامی در نگارش متن برنامه‌های تلویزیونی</p> <p>۵- ترویج اخلاق حرفه‌ای در نگارش متن برنامه‌های تلویزیونی</p>	<p>۳- قبول مسئولیت در قبال خسارت‌های احتمالی در نگارش متن برنامه‌های تلویزیونی</p> <p>۴- تعهد به انجام به موقع و تحویل در نگارش متن</p> <p>۵- داشتن روحیه یادگیری و یاددهی در روند نگارش متن</p>	<p>۳- متعهد به انجام کار درست و ماندگار در نگارش متن آموزشی و ...</p> <p>۴- علاقه به تأثیرپذیری از طبیعت در خلق نگارش متن برنامه‌های تلویزیونی</p> <p>۵- علاقه به تأثیرپذیری از طبیعت در خلق نگارش متن</p>
---	---	--	--

اخلاق (تزکیه، عاطفه و ملکات نفسانی)

طراحی و سازماندهی درس

درس نگارش متن برنامه‌های تلویزیونی از ترکیب سازوار ۱۰ تکلیف کاری در قالب پنج پودمان شایستگی تشکیل شده است که هر پودمان نماینده یک شغل در حوزه تولید برنامه تلویزیونی است. سازماندهی درس به نحوی است که تکالیف کاری در یک مسیر افقی از ساده به پیچیده در طول سال تحصیلی به صورت مرحله‌ای ارائه می‌شود و شایستگی‌ها به صورت تدریجی کسب و ارزیابی می‌شود و در نهایت در پایان درس شایستگی کلان نگارش متن برنامه‌های تلویزیونی که قابلیت انتقال دارد محقق می‌شود.

شایستگی‌های مورد انتظار

شایستگی‌های فنی:

- نگارش داستان
- نگارش فیلمنامه
- نگارش متن برنامه مستند
- نگارش متن برنامه آموزشی
- نگارش متن برنامه گفت‌وگو محور
- نگارش متن برنامه مسابقه و سرگرمی
- نگارش متن برنامه خبری
- نگارش متن برنامه ورزشی
- نگارش متن نماهنگ
- نگارش متن تبلیغاتی

شایستگی‌های غیرفنی:

- مسئولیت‌پذیری تعهدکاری
- جمع‌آوری و گردآوری اطلاعات
- امانتداری و رازداری

- یادگیری مادام العمر
- ارتباط مؤثر و کار تیمی
- مدیریت کارها و پروژه
- اجتماعی بودن
- مذاکره
- کارآفرینی
- درستکاری
- به کارگیری فناوری های مناسب
- کاربرد فناوری اطلاعات
- احترام گذاشتن به ارزش های دیگران
- انتخاب و به کارگیری فناوری های مناسب
- تفکر و اخلاق
- نگرش سیستمی
- اخلاق حرفه ای

سازماندهی محتوا

درس شامل پنج پودمان است که هر پودمان شامل ۱ یا ۲ تکلیف کاری است هر تکلیف کاری به صورت مستقل دارای یک پروژه مستقل است که در برخی موارد دو تکلیف کاری در یک پیمان به صورت پروژه مشترک تعریف می شود که عبارت اند از:

پودمان ۱: فیلمنامه نویسی (نگارش داستان - نگارش فیلمنامه)

پودمان ۲: مستند آموزشی (نگارش متن برنامه مستند - نگارش متن برنامه آموزشی)

پودمان ۳: میزگرد، مسابقه و سرگرمی (نگارش متن گفت و گو محور - مگارش متن مسابقه و سرگرمی)

پودمان ۴: متن خبر ورزشی (نگارش متن برنامه خبری - نگارش متن برنامه ورزشی)

پودمان ۵: نماهنگ و تبلیغات (نگارش متن نماهنگ - نگارش متن تبلیغاتی)

لیست استاندارد تجهیزات

مطابق با جدول تجهیزات آموزشی در سایت دفتر تألیف کتاب های درسی فنی و حرفه ای و کار دانش.

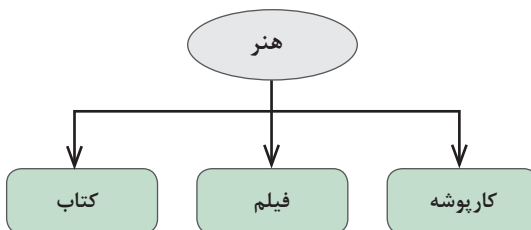
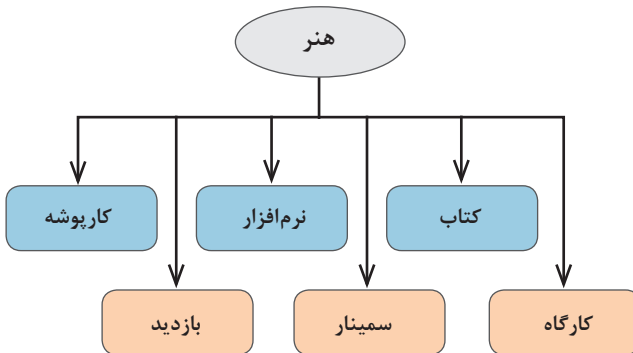
به نشانی www.tvoccd.oerp.ir

رسانه‌ها، مراکز، مواد و منابع یادگیری

۱ مراکز یادگیری

هنرستان - محیط کار واقعی - کارگاه‌های آموزشی

۲ رسانه‌های یادگیری

۳ منابع یادگیری

کتاب‌های مرجع

جداول استاندارد

استانداردهای تحلیل و ارزشیابی حرفه

رسانه‌های یادگیری

پودمان اول: فیلمنامه نویسی
واحد یادگیری ۱- نگارش داستان
واحد یادگیری ۲- نگارش فیلمنامه

نمونه جدول بودجه بندی، نگارش داستان - واحد یادگیری ۱- پودمان ۱

جلسه	واحد یادگیری	پودمان	رئوس محتوا	زمان	
				نظری	عملی
جلسه ۱	نگارش داستان	۱	تعریف داستان و خواندن داستان جهت آشنایی	۴	-
جلسه ۲	نگارش داستان	۱	عناصر تشکیل دهنده داستان	۲	۲
جلسه ۳	نگارش داستان	۱	شخصیت های اصلی و فرعی داستان	۲	۲
جلسه ۴	نگارش داستان	۱	انواع داستان	۲	۲
جلسه ۵	نگارش داستان	۱	روش های ایده پردازی	۱	۳
جلسه ۶	نگارش داستان	۱	ساختارپردازی	۱	۳
جلسه ۷	نگارش داستان	۱	مراحل نوشتن	۱	۳
جلسه ۸	نگارش داستان	۱	ارزشیابی	-	۲

بخش ۲

دروس و جلسات

واحد یادگیری (۱)

پودمان اول: فیلمنامه نویسی

نگارش داستان

۱- مقدمه

هدف اصلی این فصل هنرجویان می‌بایست با شناخت المان‌های تشکیل دهنده داستان و انواع ادبی اقدام به نگارش داستان‌های کوتاه نمایند. برای رسیدن به این هدف تمرکز بر تقویت مهارت‌های قصه‌گویی در قالب گزارش‌نویسی و خاطره‌نویسی از اهمیت زیادی برخوردار است. شناخت احساسات شخصی هنرجویان و توانایی در بیان آنها از کلیدی‌ترین نکات برای تقویت مهارت‌های مذکور است. هنرجویان می‌بایست این نکته را که داستان جزء جدایی‌ناپذیر زندگی روزمره انسان و تشکیل دهنده آرزوها، آمال و احساسات بشری برای ساخت دنیایی بهتر را درک کنند و بدانند؛ نویسنده یک آینه است که احساسات، برداشت‌ها، نقدها، نظریات و تمایلات خود و گاهی وضعیت موجود جامعه خود را، به لحاظ سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، ادبی و هزاران چیز دیگر منعکس می‌کند.

۲- مواد و تجهیزات

کاغذ، قلم، ابزار نمایش بزرگ مثل پرده و دستگاه ویدئو پروجکشن، رایانه

۳- دانش افزایی

نکاتی دربارهٔ پیرنگ یا طرح داستانی:

۱ پیرنگ همان ساختار و هسته اولیه شکل‌گیری داستان است در تعریف پیرنگ تعریف‌های مختلفی نوشته‌اند، اما به‌طور کلی پیرنگ وابستگی موجود میان حوادث داستان است.

۲ پیرنگ خلاصه داستان نیست.

۳ پیرنگ مرکب از دو کلمه پی + رنگ به معنای شالوده یا بنیان یک طرح است. یک معمار برای اینکه ساختمانی بسازد نیاز به نقشه آن دارد و یک نقاش قبل از نقاشی، ممکن است طرح اولیه را به‌عنوان الگو بکشد، ارسطو پیرنگ را ترکیب‌کننده حوادث و تقلید از یک عمل می‌داند.

۴ پیرنگ یک الگوست برای درک بهتر مفهوم آن و تنها راه آن خواندن داستان است.

۵ پیرنگ حاصل شخصیت‌پردازی و کشمکش است. همیشه باید یک نوع وضعیت دشوار، با یک موقعیت حساس و پرشور و هیجانی دم دست داشته باشیم، حتی اگر این وضعیت فقط یک خیال باطل در ذهن یکی از شخصیت‌های داستان باشد و از آن به عنوان زیربنا استفاده کنیم. شکل گرفتن تدریجی وقایع تقریباً مثل چیدن کتاب‌ها در قفسه‌های یک کتابخانه بزرگ یا شبیه بافتن گره‌های قالی و شکل گرفتن آن به تدریج است. نقشی به نقشی و رنگی به رنگی اضافه می‌شود تا نتیجه کار یک قالی شود.

۶ انواع پیرنگ یا طرح:

(الف) پیرنگ باز: پیرنگی که نظم طبیعی حوادث بر نظم ساختگی و قراردادی آن غلبه دارد. در این نوع داستان‌ها اغلب گره‌گشایی وجود ندارد و نویسنده می‌کوشد تا خود را در داستان پنهان کند تا داستان همانند زندگی، ملموس و بی‌طرفانه جلوه کند. آنتوان چخوف یکی از نویسندگانی است که به نوشتن داستان با پیرنگ باز توجه داشته است.

(ب) پیرنگ یا طرح بسته: پلات بسته، با نتیجه‌گیری و پایان بندی تمام می‌شود. مانند مرگ، ازدواج، پیروزی، شکست یا تولد. طرح بسته یا طرح پیچیده طرحی است که از کیفیتی پیچیده و تو در تو و خصوصیت فنی نیرومندی برخوردار باشد. به عبارت دیگر نظم ساختگی حادثه‌ها بر نظم طبیعی آن بچربد. این نوع طرح معمولاً در داستان‌های کوتاه اسرارآمیز و رمان‌های پلیسی و جنایی و کارآگاهی و جاسوسی به کار گرفته می‌شود که نتیجه‌گیری قطعی و مشخصی دارند، مثلاً قاتل گرفتار شده و مجازات می‌شود.

نکاتی درباره شخصیت:

شخصیت به ۳ صورت طبقه‌بندی می‌شود:

۱ نوع فردی - قالبی: تیپ مثل مرد خودبین، کودن، زیاده‌خواه و... این خصوصیات متمرکز بر صفات افراد و مفهومی هستند یعنی قابل دیدن و اندازه‌گیری نیستند، اما قابل شناسایی‌اند.

۲ نوع اجتماعی - قراردادی: این نوع بر اساس موقعیت اجتماعی‌شان تعریف می‌شوند و ناخودآگاه تصویری در ذهن مخاطب ایجاد می‌کنند مانند: دکتر، خیاط، پیشه‌ور و صیاد.

۳ شخصیت‌های نوعی: افراد داخل یک زورخانه، زنان در خانه، بچه‌ها در مدرسه.

۴- شیوه تدریس

مؤثرترین شیوه تدریس شیوه کارگاهی و عملی است. هنرآموزان می‌بایست براساس تمرین‌های نگارشی متنوع از هنرجویان بخواهند تا توانایی‌های خود را نشان دهند.

در این بین، گزارش‌نویسی و خاطره‌نویسی از مهم‌ترین تمرینات عملی است. گزارش‌نویسی و خلاصه‌نویسی دایره لغات هنرجویان را گسترش داده و عمل نوشتن را برای آنها آسان‌تر می‌کند. پیشنهاد می‌شود هنرآموزان، دو الی سه متن کهن ادبیات فارسی را انتخاب نمایند و از هنرجویان بخواهند تا با گزارش‌نویسی و نثرنویسی این داستان‌ها، شیوه‌های ادبی مختلف را تجربه کنند. در زیر یک نمونه از گزارش‌نویسی یک داستان مثنوی ارائه شده است:

موشکی در کف مهار اشتری
در ربود و شد روان او از مری
اشتر از چستی که با او شد روان
موش غره شد که هستم پهلوان
بر شتر زد پرتو اندیشه‌اش
گفت بنمایم ترا تو باش خوش
تا بیامد بر لب جوی بزرگ
کاندرو گشتی زبون پیل سترگ
موش آنجا ایستاد و خشک گشت
گفت اشتر ای رفیق کوه و دشت
این توقف چیست حیرانی چرا
پا بنه مردانه اندر جو درآ
تو قلاوزی و پیش‌آهنگ من
درمیان ره مباحش و تن مزین
گفت این آب شگرفست و عمیق
من همی ترسم ز غرقاب ای رفیق
گفت اشتر تا بینم حد آب
پا درو بنهاد آن اشتر شتاب

از روزگاران گذشته نقل کرده‌اند که: «روزی موش جوانی از یک دشت بزرگ می‌گذشت. موش جوان قصه ما یک اخلاق بسیار زشت داشت و آن اینکه همیشه فکر می‌کرد که زیرک‌تر و قوی‌تر از همه موش‌های جهان است. چشم عقلش کور بود و بسیار خودپسند و مغرور بود موش جوان، آواز خوانان می‌رفت که ناگاه در کنار راه، شتری را دید که در سبزه‌زاری می‌چرد. موش جوان مغرور با خود فکر کرد: «چطور است که این شتر را بدزدم».

او که از این فکر خود بسیار خوشش آمده بود، جلو رفت و افسار شتر را برداشت و به دنبال خود کشاند. شتر هم بدون هیچ مقاومتی در پی موش رفت. شتر از علف‌های تازه صحرا سیر خورده و خوشحال و سر حال بود، برای آنکه بداند موش جوان چه اندیشه‌ای در سر دارد و او را به کجا می‌برد، در پی‌اش رفت. موش می‌رفت و شتر هم به دنبال او. موش بیچاره خبر نداشت که شتر از روی مزاح به دنبال او می‌آید. او فکر می‌کرد شتر را در پی خود می‌کشد و می‌برد. از این رو بر خود می‌بالید و با خود می‌گفت: «چه کسی تا به حال دیده است که موشی چون من، شتری را در پی خود بکشد و ببرد؟ من خیلی قوی هستم. پس من قوی‌ترین، زیرک‌ترین و باهوش‌ترین موش روی زمین هستم».

موش و شتر رفتند و رفتند تا اینکه به نزدیک رودخانه‌ای رسیدند. موش کنار جوی آب ایستاد و با حیرت در امواج خروشان رودخانه خیره ماند. به فکر فرو رفت و با خودش گفت: «حالا چگونه از این جوی بزرگ و پر موج بگذرم و به آن سوی آب برسم».

شتر که توقف موش را دید، در دل خندید و از موش پرسید: «چرا حیرانی؟ مردانه پیش برو و از چیزی نترس. تو پیشرو و پیشاهنگ من هستی.» موش از سخنان شتر شرمنده و خجالت زده شد و نمی‌دانست در پاسخ چه بگوید. عاقبت سرش را بلند کرد و گفت: «این آب عمیق است و خروشان و من می‌ترسم که غرق شوم.» شتر خندید و گفت: «می‌ترسی که از این جوی کوچک آب بگذری؟ تو که این همه قوی هستی و توانسته‌ای شتری را به دنبال خودت بکشانی، چگونه از غرق شدن در یک جویبار کوچک می‌ترسی؟ بگذار من اول بروم تو آب و عمق آن را اندازه بگیرم و بینم عمق آن کم است یا زیاد.» شتر این را گفت و داخل جوی آب رفت. وقتی که شتر در آب جوی ایستاد، آب تا زانوهایش رسید. رو به موش کرد و گفت: «دیدی ای موش عزیز؟ دیدی که ترس ندارد؟ آب فقط تا زانوی من است. پس بیا و از آب بگذر و از چیزی هراس نداشته باش».

موش با تعجب به شتر نگاه کرد و گفت: «هیچ می‌دانی که چه می‌گویی؟ آب تا زانوی تو بالا آمد. شتر جان، می‌دانی این چه معنایی دارد؟» شتر با تعجب پرسید: «نه، نمی‌دانم. چه معنی دارد؟» موش خجالت زده گفت: «زانوی شتر با زانوی موش بسیار فرق دارد.» شتر از حرف موش کوچک خندید. موش دید که واقعاً نمی‌تواند از آب بگذرد. می‌دانست گذشتن از آب همان و غرق شدن در آب، همان. پس شروع به التماس کرد و از شتر خواست تا او را از آب بگذارند. شتر که التماس‌های موش را شنید، دلش به حال او سوخت. گفت بر کوهان من سوار شو. شتر موش را از آب گذراند و در آن سوی آب، شروع به پند و اندرز دادن به موش

کرد. به او نصیحت کرد که بیهوده مغرور نشود و دست به کاری نزند که از او ساخته نیست. موش با شرمندگی سر به زیر افکند.»

همچنین پیشنهاد می‌شود؛ در هر جلسه کلاس، بر روی یک خاطره از هنرجویان تمرکز نمایید و سعی کنید تا با رشد مهارت‌های نویسندگی، هنرجویان را به سمت ساخت یک داستان کوتاه براساس یک خاطره شخصی خودشان سوق دهید. این مسئله باعث می‌شود هنرجویان به وقایع جاری زندگی خود از دریچه احساس و نگاه خود دقت کنند و جزئیات زیادی را دریابند.

۵- نکات ایمنی و بهداشت

امانتداری و وفاداری به متن، اخلاق حرفه‌ای، مسئولیت‌پذیری، درستکاری، نگهداری از رایانه، نگهداری و مراقبت از آرشیوها و ابزار و تجهیزات

۶- شیوه ارزشیابی اهداف توانمندسازی

فعالیت‌های کلاسی و کارگاهی، تهیه گزارش، کار پوشه، آزمون عملکردی

ارزشیابی شایستگی نگارش داستان

<p>شرح کار: طراحی ایده، جمع‌آوری اطلاعات، نوشتن پی‌رنگ، تعیین شخصیت‌ها، نوشتن داستان</p>																																			
<p>استاندارد عملکرد: نگارش داستان با استفاده از ایده‌پردازی خلاق برابر چارچوب‌های داستان‌نویسی انجمن‌های ادبی</p> <p>شاخص‌ها: ۱- توانایی و مهارت‌های ادبیات دراماتیک ۲- شناخت عمومی تلویزیون و رسانه</p>																																			
<p>شرایط انجام کار: زمان: کلاس درس مکان: ۳۰ ساعت ابزار و تجهیزات: کاغذ، قلم، ابزار نمایش بزرگ مثل پرده و دستگاه ویدئو پروجکشن، رایانه</p>																																			
<p>معیار شایستگی:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>ردیف</th><th>مرحله کار</th><th>حداقل نمره قبولی از ۳</th><th>نمره هنرجو</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>۱</td><td>طراحی ایده</td><td>۲</td><td></td></tr> <tr> <td>۲</td><td>جمع‌آوری اطلاعات</td><td>۱</td><td></td></tr> <tr> <td>۳</td><td>نوشتن پیرنگ</td><td>۲</td><td></td></tr> <tr> <td>۴</td><td>تعیین شخصیت‌ها</td><td>۲</td><td></td></tr> <tr> <td>۵</td><td>نوشتن داستان</td><td>۱</td><td></td></tr> <tr> <td colspan="2">شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی و نگرش: تفکر خلاق (N۱۵)، علاقه به بالابردن سطح فرهنگی مخاطبین عام و خاص</td><td>۲</td><td></td></tr> <tr> <td colspan="2">میانگین نمرات</td><td></td><td>*</td></tr> </tbody> </table>				ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو	۱	طراحی ایده	۲		۲	جمع‌آوری اطلاعات	۱		۳	نوشتن پیرنگ	۲		۴	تعیین شخصیت‌ها	۲		۵	نوشتن داستان	۱		شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی و نگرش: تفکر خلاق (N۱۵)، علاقه به بالابردن سطح فرهنگی مخاطبین عام و خاص		۲		میانگین نمرات			*
ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو																																
۱	طراحی ایده	۲																																	
۲	جمع‌آوری اطلاعات	۱																																	
۳	نوشتن پیرنگ	۲																																	
۴	تعیین شخصیت‌ها	۲																																	
۵	نوشتن داستان	۱																																	
شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی و نگرش: تفکر خلاق (N۱۵)، علاقه به بالابردن سطح فرهنگی مخاطبین عام و خاص		۲																																	
میانگین نمرات			*																																
<p>* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می‌باشد.</p>																																			

نمونه جدول بودجه‌بندی: نگارش فیلمنامه – واحد یادگیری ۲ – پودمان ۱

جلسه	واحد یادگیری	پودمان	رئوس محتوا	زمان	
				نظری	عملی
جلسه ۱	نگارش فیلمنامه	۱	تعریف فیلمنامه و تأثیر آن در فیلم	۴	-
جلسه ۲	نگارش فیلمنامه	۱	عناصر فیلمنامه	۱	۳
جلسه ۳	نگارش فیلمنامه	۱	انواع فیلمنامه	۱	۳
جلسه ۴	نگارش فیلمنامه	۱	انواع فیلمنامه به لحاظ متنی	۲	۲
جلسه ۵	نگارش فیلمنامه	۱	انواع فیلمنامه به لحاظ کیفی و کمی	۱	۳
جلسه ۶	نگارش فیلمنامه	۱	ساختار یک فیلمنامه	۱	۳
جلسه ۷	نگارش فیلمنامه	۱	نوشتن فیلمنامه	۱	۳
جلسه ۸	نگارش فیلمنامه	۱	ارزشیابی	-	۲

واحد یادگیری (۲)

پودمان اول: فیلمنامه نویسی

نگارش فیلمنامه

۱- مقدمه

در این واحد یادگیری اختصاصاً به فیلمنامه پرداخته می‌شود. بدیهی است که نمی‌توان در یک واحد یادگیری به کلیه جزئیات مباحث فیلمنامه پرداخت، بنابراین هدف اصلی در این واحد، ارائه کلیاتی درباره فیلمنامه جهت آشنایی هنرجویان با اجزای تشکیل دهنده آن است، تا هنرجویان به‌طور کلی بتوانند نخستین قدم‌ها را برای تجزیه و تحلیل یک متن نمایشی و نگارش اولیه آن برداشته و آن را شناسایی کنند. همان‌طور که می‌دانیم، فیلمنامه رمان یا نمایشنامه نیست. در رمان خط داستانی یا همان عمل، حادثه، ماجرا در ذهن شخصیت‌ها اتفاق می‌افتد و از نگاه راوی، داستان دنبال می‌شود و ساختار اولیه یک داستان یا رمان کلمه است. در صورتی که در یک فیلمنامه یا نمایشنامه حادثه یا خط داستانی روایت رو به‌روی تماشاگر و روی صحنه اتفاق می‌افتد. در واقع ماجرا در قالب کلمات به زبان آورده می‌شوند و صحنه نمایش هم به ساختار داستان یا قصه اضافه می‌شود. درک این تمایز برای هنرجویان بسیار حائز اهمیت است تا ترکیب این عناصر نمایشی و عناصر متنی را شناسایی کنند.

۲- مواد و تجهیزات

ویدئو پروجکشن، تخته سفید، آرشیو کتاب، اینترنت، میز و صندلی، رایانه، دستگاه پخش فیلم و سی دی

۳- دانش افزایی

نکاتی درباره طرح فیلمنامه: پیرنگ در فیلمنامه نقش تصویری بیشتری دارد. به عبارتی، کل رویداد و اتفاقات دراماتیک به صورت موقعیت‌های نمایشی فرض می‌شوند. طرح یا پیرنگ را می‌توان به‌صورت نمودار ترسیم کرد و بعد آن را در چند خط یا چند صفحه شرح داد، این طرح با طرح توجیهی برای فروش فیلمنامه و سیناپس متفاوت است، این طرح همان جوهره، هسته و خط داستانی را مشخص می‌نماید.

نکاتی درباره روش‌های ایده‌پردازی: سه روش از روش‌های ایده‌پردازی خلاق به شرح زیر است:

ایده‌پردازی به روش استوری‌بورد: استوری‌بورد به فیلمنامه مصور ترجمه شده است، صفحاتی که بعد از دکوپاژ تهیه شده و در اختیار کارگردان قرار داده می‌شود. اما از این روش می‌توان در ایده‌پردازی برای موارد مختلف یا حتی ایده یک داستان یا فیلم استفاده کرد. برای استفاده از این تکنیک اطلاعات درمورد موضوع را، روی برگه، کارت، تخته یا هر سطح دیگری نوشته و کنار هم قرار دهید، تصاویر قابل درک، روابط بین ایده‌ها و شکل‌هایی را که کشیده‌اید مشخص می‌کند و به مرور ایده اصلی شکل می‌گیرد. تصاویری که شما می‌سازید می‌تواند به شیوه مختلفی اجرا شود.

روش ایده‌پردازی به شیوه تفکر معکوس: می‌توان آن را ایده سر و ته هم نامید، یعنی به جای فکر کردن منطقی و عادی و شنا کردن در مسیر آب، در مخالف جهت آب حرکت کرد. مثلاً، اگر می‌خواهیم درباره «چه چیزی مخاطب را می‌خنداند؟» ایده‌پردازی کنیم به سؤال «چه چیزی مخاطب را می‌گریاند» پاسخ دهیم. جالبی این روش، در این است که شما در خلال ایده‌پردازی درباره چیزهایی که با آنها مخالف هستید به نتایجی می‌رسید که تا قبل از آن به آن فکر نکرده بودید. ایده‌های مخالف و منفی راحت‌تر به ذهن می‌رسند بعد از آن کافی است آنها را جابه‌جا کنید. ایده شما آماده است.

روش شش کلاه: ابداع‌کننده این روش، فردی به نام «ادوارد دوبونو» است. در این روش ما شش سبک فکری داریم که با نماد کلاه‌های رنگی معرفی می‌شوند، شش نگرش، شش برخورد که هرکدام بعد دیگری از یک موضوع را نمایان می‌کنند. کلاه‌ها مثل یک لباس یا نقاب هستند که وقتی آنها را به سر می‌گذارید، مدل دیگری فکر می‌کنید، کلاه آبی که گذاشته‌اید یک جور می‌بینید و فکر می‌کنید، کلاه قرمز یک جور. البته کلاه یک سمبل است و شما می‌توانید از هر نماد دیگری با همین رنگ‌ها استفاده کنید از شال، نوار کاغذی که رنگ می‌کنید و دور دستتان می‌پیچید.

روش اجرا: ابتدا موضوع مطرح می‌شود و سپس هر فرد با توجه به رنگ خود، درمورد موضوع، ایده و نظر می‌دهد، این ایده دارای حس و حال رنگ مورد نظر است. این تکنیک را می‌توان گروهی نیز اجرا کرد به این ترتیب که رنگ یک گروه چند نفره، سبز آبی یا ... می‌شود.

کلاه سفید: سفید نقش بی‌طرفی را دارد، علامت سفید بدون جهت‌گیری خونسرد و از روی منطق نظر می‌دهد، واقع‌بینی، ساختارمند و پردازش اطلاعات، بدون دخالت احساس است. سفید مانند یک، رایانه عمل می‌کند، بر اساس هدف مخاطب و ساختار درست، ایده‌ای را ارائه می‌دهد.

کلاه قرمز: این رنگ شامل هیجان، احساس، برانگیختگی و برون‌ریزی است. کلاه به سر قرمز، ایده‌ای با این ویژگی مطرح می‌کند. کلاه قرمزها می‌توانند رویاپردازی کنند و از هیچ‌گونه خطر یا مشکل در ایده‌شان نترسند، ایده‌هایی که ما الهام می‌گیریم، خواب‌هایمان، تخیل و بخش نادیده ذهن ما در این دسته قرار می‌گیرند وقتی ایده‌پرداز از کلاه سرخ استفاده می‌کند، احساساتش را توجیه نکرده و نیازی به ارائه دلیل منطقی ندارد.

کلاه سبز: سبز نشانه رویش، تازگی و طراوت است، حرف‌های کلاه سبزها سرشار از تازگی و نو بودن است. آغاز بهار با سبزی همراه است، زمانی که گیاهان از خواب زمستانی بیدار می‌شوند، دانه‌ها سر از خاک بر می‌دارند، زمین سبز و بیدار می‌شود، سبز با نو شدن همراه است با آغاز کردن‌های دوباره و رویش‌های جدید.

کلاه آبی: آسمان، بدون مرز بی‌افق، رنگ آبی زمانی است که شما از یک ایده فاصله گرفته کل آن را می‌بینید، رنگ آبی آن چیزی است که پدر بزرگ‌ها می‌گفتند تو مو می‌بینی و من پیچش مو، کلاه به سرهای آبی، دیگر ایده‌ها را نظارت و مدیریت می‌کنند.

کلاه زرد: درخشش، روشنی و آفتاب در این تکنیک، متعلق به رنگ زرد است. مثبت‌اندیشی و دیدن نیمه پر لیوان از ویژگی‌های این رنگ است، امید به آینده، برشمردن فواید یک ایده و دادن فرصت به روش‌های نو و تجربه‌ها و ایده‌های جوان‌تر از ویژگی کلاه زرد به سرهاست.

کلاه سیاه: این رنگ را می‌توان، از ترکیب چند رنگ اصلی خالص روی کاغذ به دست آورد. رنگ سیاه نماد دیدگاه و نگرش منفی و تیره است، تفکر انتقادی به هیچ وجه منفی محسوب نمی‌شود، اما در این روش در دسته رنگ سیاه قرار گرفته است. کلاه سیاه به سرها نوعی نگرش منفی و بدبینانه را در نگاه و ایده‌هایشان دنبال می‌کنند. جملاتی مثل: که چی؟ جالب نیست، عناصر منفی هم برای یک ساختار موفق لازم هستند و می‌توانند با انرژی برابر و مخالف به کسب نتیجه درست و مناسب ایده یا مسئله را راهنمایی کنند (بعضی از منتقدین در حوزه سینما همیشه کلاه سیاه به سر دادند) کلاه سیاه به سرها با نشان دادن

وجوه منفی باعث حذف نکات یا ایده‌هایی می‌شوند که ضروری نبوده و یا ناکارآمد و بیهوده هستند.

با این روش می‌توانید ایده کلی، پیرنگ، سکانس، صحنه و اجزای فیلم نامه خود را بارها و بارها خلق، بررسی و بهینه نمایید.

نکاتی دربارهٔ شخصیت فیلمنامه: شخصیت در رمان و داستان‌های نوشتاری، توسط خواننده در ذهن شکل می‌گیرند، اما در فیلمنامه شخصیت بعداً توسط کارگردان به عنوان هنرپیشه به ما معرفی می‌شود در مورد صحنه و فضا هم همین روند اتفاق می‌افتد. رفتار شخصیت غیرمترقبه، اما باورپذیر است. متفاوت است، تیپ نیست، تکراری نیست، ممکن است به لحاظ شغلی یا موقعیت اجتماعی عنوان تکراری داشته باشد. اما شخصیت وی تکراری نیست. هویت شخصیت به صورت تصویری نمایان می‌شود جوهر شخصیت کنش است، کنش عمل یا ماجراست. کاری که شخص انجام می‌دهد، نشان‌دهنده خود اوست. به طور مثال: عکس‌العمل هر شخصیتی نسبت به یک رویداد ثابت متفاوت است.

شروع و پایان یک فیلمنامه: یک فیلمنامه چگونه شروع می‌شود؟ با نشان دادن یک شخصیت در خیابان؟ طی یک رابطه؟ تصویر شهر محل وقوع داستان؟ در حال رانندگی؟ در دانشگاه؟ از آسمان؟ فیلم‌ها دارای ماجرا و موضوع هستند. در ابتدای فیلم در ۱۰ تا ۱۵ دقیقه اول موارد زیر مشخص می‌شوند:

- ۱ شخصیت اصلی چه کسی است؟

- ۲ فیلم درباره چیست و ماجرای آن حول چه محوری پیش می‌رود؟
- ۳ شرایط و موقعیت دراماتیک یا نمایشی پیرامون داستان چه چیزهایی هستند؟ نکته مهم برای شروع مناسب، دانستن پایان داستان یا روایت است. بر اساس نمودار ساختار کلاسیک درام، قبل از شروع نوشتن، پایان داستان شفاف و مشخص است. مثبت یا منفی بودن، خوب یا بد بودن پایان، اهمیتی ندارد، پایان دقیق و واضح قصه مهم است. بر همین اساس آغاز و شروع فیلم نیز روشن، شفاف و دقیق، در راستای هدایت مخاطب و تماشاگر برای ارتباط با فیلم است.

ساختار دقیق ابتدایی نیز بر همان اساس طراحی می‌شود. جذب مخاطب در ۱۰ دقیقه اول اتفاق می‌افتد. شروع داستان شما می‌تواند پرتحرک و هیجان‌انگیز باشد، یا با صحنه‌ای که در آن گوشه‌ای از شخصیت نمودار شود. به طور مثال، در صحنه اول کیسه برنج (محمد علی طالبی) با شخصیت اصلی کمی آشنا می‌شویم. پایان داستان در واقع راهنمای مقصد آخر است. در یک سفر یک مبدأ یا محل حرکت وجود دارد و یک مقصد، بعد نحوه رفتن انتخاب می‌شود، با چه وسیله‌ای یا از کدام جاده؟

پایان یک فیلم در ساختار کلاسیک صرف نظر از خوب یا بد بودن آن مشخص،

دقیق و روشن است. به این ترتیب که وضعیت شخصیت‌ها روشن شده و داستان به سرانجام می‌رسد. داستان همان سفر است شروع و پایان به هم مرتبط هستند. پایان آن لحظه‌ای است که تماشاگر احساس کامل خود را از دیدن فیلم می‌تواند به صراحت بیان کند. ممکن است شروع آغاز دیگری باشد، پایان مدرسه با آغاز دانشگاه یا آغاز یک شغل یا زندگی مشترک یا هر آغاز دیگری می‌تواند همراه باشد. این چرخه در طبیعت به خوبی قابل مشاهده است، پایان شب، سپیده است و پایان روز، شب؛ پایان فصل زمستان بهار، و پایان یک رودخانه، دریا آغاز می‌شود. گاهی این آغاز و پایان در یک نقطه اتفاق می‌افتد به عبارتی صحنه اول در یک مکان اتفاق افتاده و صحنه پایانی نیز در همان مکان اتفاق می‌افتد. انتخاب فرم و شکل این پایان به نوع نگاه نویسنده برمی‌گردد. اینکه وی چه هدفی را در کل داستان دنبال می‌کند. پایان در برخی از داستان‌ها به معنای ختم داستان و نتیجه‌گیری است، اما در بعضی داستان‌ها، پایان قصه باز است مثلاً، دو قهرمان با هم ازدواج نمی‌کنند، اما انتها شفاف و دقیق است.

سبک

سبک در فیلمنامه آن چیزی است که نویسنده‌ای را از نویسنده دیگر قابل تشخیص می‌کند و بیشتر شخصی است؛ یک امضا است، نشانه‌ای است که از نویسنده در فیلمنامه باقی می‌ماند. البته امضا نه به مفهوم امضای نوشتاری، یک مثال ساده برای درک این مفهوم دستپخت در آشپزی است.

هرنویسنده‌ای از تکنیک خاص خود برای نوشتن استفاده می‌کند، اما زمانی اثر وی دارای سبک و لحن خواهد شد که در تعداد بسیاری از آنها بتوان ویژگی‌های منحصر به فرد و متمایزی را شناسایی کرد. سبک در فیلم مانند: سبک در معماری است، دانش، آگاهی و نگاه نویسنده آن را از دیگر نویسندگان متمایز می‌کند. فیلمنامه مانند: ناخدا خورشید اثر ناصر تقوایی از این دست فیلمنامه‌هاست که با وجود اقتباسی بودن از آثار ماندگار سینمای ایران محسوب می‌شود. برخی فیلم‌ها در تاریخ ماندگار و به عنوان یک اثر درخشان محسوب می‌شوند و برخی عمرشان تا زمان پخش روی پرده‌های سینما هم نیست. فیلم‌های علی حاتمی نیز دارای سبکی خاص هستند.

۴- شیوه تدریس

توصیه می‌شود شیوه تدریس بر مبنای نمایش فیلم استوار باشد. به این معنی که یک فیلم توسط هنرآموز انتخاب شده و در کلاس مواد درسی به روی آن پیاده‌سازی شود. پیشنهاد می‌شود، از فیلم ناخدا خورشید (ناصر تقوایی)، رنگ خدا (مجید مجیدی) یا شهر زیبا (اصغر فرهادی) استفاده شود. هنرآموز می‌بایست،

با طرح سؤال‌های هدف‌دار و پاسخ‌دهی هنرجویان، آنها را در درک مواد درسی راهنمایی کند. پیشنهاد می‌شود تا حد ممکن پاسخ‌ها توسط هنرجویان پیدا شود و توسط هنرآموز ارزیابی شود. تلاش هنرآموز بر تقویت خلاقیت و تحلیل داده‌ها، توسط هنرجو معطوف شود، تا ارائه قطعی پاسخ‌های روشن و شفاف. توجه شود که پرسش‌گری از مهم‌ترین خصیصه‌هایی است که می‌بایست توسط هنرآموز در هنرجویان تشخیص، و تقویت شود.

۵- نکات ایمنی و بهداشت

امانتداری و وفاداری به متن، اخلاق حرفه‌ای، مسئولیت‌پذیری، درستکاری، نگهداری از رایانه، نگهداری و مراقبت از آرشوها و ابزار و تجهیزات

۶- شیوه ارزشیابی اهداف توانمندسازی

فعالیت‌های کلاسی و کارگاهی، تهیه گزارش، کار پوشه، آزمون عملکردی

ارزشیابی شایستگی نگارش فیلمنامه

<p>شرح کار: انتخاب موضوع، انتخاب ساختار، شرح عناصر، طراحی ایده، انتخاب نوع فیلمنامه، نوشتن فیلمنامه</p>			
<p>استاندارد عملکرد: نوشتن یک فیلمنامه (انواع فیلم) بر اساس سفارش مشتری یا برای فروش شاخص‌ها: ۱- شناخت عمومی تلویزیون و رسانه ۲- مهارت در داستان‌گویی و تسلط بر دانش‌های ادبی</p>			
<p>شرایط انجام کار: زمان: ۳۰ ساعت مکان: کارگاه ابزار و تجهیزات: ویدئو پروژکشن، تخته سفید، آرشیو کتاب، اینترنت، میز و صندلی، رایانه، دستگاه پخش فیلم و سی دی</p>			
<p>معیار شایستگی:</p>			
ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	انتخاب موضوع	۱	
۲	انتخاب ساختار	۲	
۳	شرح عناصر	۱	
۴	طراحی ایده	۲	
۵	انتخاب نوع فیلمنامه	۲	
۶	نوشتن فیلمنامه	۱	
<p>شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی و نگرش: تفکر خلاق (N۱۵)، علاقه به بالابردن سطح فرهنگی مخاطبان عام و خاص</p>		۲	
<p>میانگین نمرات</p>		*	

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می‌باشد.

پودمان دوم: مستند آموزشی
واحد یادگیری ۱- نگارش متن برنامه مستند
واحد یادگیری ۲- نگارش متن برنامه آموزشی

نمونه جدول بودجه‌بندی: نگارش متن برنامه مستند - واحد یادگیری ۱ -
 پودمان ۲

جلسه	واحد یادگیری	پودمان	رئوس محتوا	زمان	
				نظری	عملی
جلسه ۱	نگارش متن برنامه مستند	۲	تعریف فیلم مستند	۴	-
جلسه ۲	نگارش متن برنامه مستند	۲	عناصر فیلم مستند	۱	۳
جلسه ۳	نگارش متن برنامه مستند	۲	انواع فیلم مستند	۱	۳
جلسه ۴	نگارش متن برنامه مستند	۲	ایده فیلم مستند	۱	۳
جلسه ۵	نگارش متن برنامه مستند	۲	روش‌های تحقیق	۱	۳
جلسه ۶	نگارش متن برنامه مستند	۲	هماهنگی موضوع تحقیق با امکانات	۱	۳
جلسه ۷	نگارش متن برنامه مستند	۲	طرح‌نویسی فیلم مستند	۱	۳
جلسه ۸	نگارش متن برنامه مستند	۲	آزربایی	-	۲